ראיון עם
אסתר פולארד

מאת: שרה פכטר

אם חשבתי שבאתי לראיין את אסתר פולארד גיליתי כי באתי לראיין את הזוג פולארד, כי אסתר היא גם יהונתן, ויהונתן הוא גם אסתר,שבעצם היא לא לבד, למרות מרחק אלפי הקילומטרים המפריד בין סלון יהונתן בבית בירושלים, לתא הכלא המבודד בארה"ב.

אני יושבת מולה, למרות הכאב שנשקף מעיניה, אני נדהמת מהעוצמה שהיא משדרת, מהאמונה שהיא חלק בלתי נפרד מהישות שלה, שלהם. בלה עמירם, אצלה היא מתגוררת וישובה לצידה, אמצה את אסתר ויהונתן פולארד.

"אסתר", היא אומרת "כמו הבת שלי ממש. את צריכה לראות איזה חדר מחכה ליהונתן כשהוא יחזור, ולא רק חדר!", היא כמו רבים מאיתנו לא מבינה למה הוא עוד שם, למה הוא נמק בכלא.

22 שנים של גהנום עבור יהודי ששבוי בשבי אכזרי.

"העולם התקדם, הפך לממוחשב, 22 שנים חלפו מאז, מה הוא כבר יכול להזיק?" שואלת בקול בלה.

והשאלה נותרת תלוייה באוויר.

משה פיגלין ביקר את יהונתן פולארד לפני שבועה, הביקור הותיר אותו נסער.

"זה לא כלא רמלה", הוא אומר, הוא חש את זה היטב על בשרו כשנסע במעגלים סביב הכלא הפאדרלי "באטנר" בצפון קרולינה, מבחוץ כך נדמה מדובר במחנה צבאי שמור ומטופח.

"יהונתן נכנס לחדר המבקרים כשחיוך על שפתיו, התנהג ממש כמו מארח חיבב, למרות נוכחותו של איש הבולשת שמגיע במיוחד מוושינגטון כדי להיות נוכח בכל מפגש שמאושר. 22 שנים חלפו", אומר פיגלין.

"22 שנים אחרי ועדיין שומרים את יהונתן באחד מבתי הכלא הקשים ביותר".

אסתר פולארד אשתו זה 17 שנה של האסיר לא מאמינה כי מאז נשאו בטקס חשאי בשנת 1993 בכלא היא עדיין יושבת ומחכה לו. כל יום שעובר והוא עדיין אסיר, כל יום שעובר והוא איננו חופשי אני בהלם מחדש. יחד עם זאת, החוסן שלו, הכוח שלו זה מה שמעניק לי את היכולת להמשיך, לקום, לחיות.

יהונתן פולראדד הוא סוכן ישראלי בשבי המרצה עונש מאסר עולם בשל שרותו למען בטחונה של מדינת ישראל. ישראל היתה רשאית, כך אומרת אסתר, לקבל מידע זה החיוני לביטחונה בהתאם למזכר הבנה שנחתם בינה ובין ארה"ב בשנת 1983, אבל המידע נמנע מישראל בכוונה תחילה.

בתחילה, יהונתן נידב את שירותיו ורק מאוחר יותר הוא הפך לסוכן רשמי של מדינת ישראל.קנאותו להציל חיים יהודים היה המניע היחיד שלו. אפילו השופט שגזר את הדין ושבהחלט לא התייחס באהדה למקרה, הכיר בעובדה שיהונתן היה אידיאולוג ולא רודף בצע ולכן סירב להטיל עליו קנס כספי.

הוא מעולם לא נשפט, או הורשע בבגידה. הוא גם מעולם לא הואשם בפגיעה בארצות הברית במשפט רשמי רק בתקשורת, שבה לא יכול היה לענות למאשימיו. העבירה היחידה שבגינה הועמד פולארד לדין הינה סעיף אחד של העברת מידע מסווג לבת ברית מבלי רצון לפגוע בארה"ב.

מהרגע בו נעצר פולארד, ישראל הכחישה כל קשר אליו ושתפה פעולה באופן מלא עם התביעה בארה"ב נגדו כדי להבטיח עבורו מאסר עולם.

משה פיגלין נדהם מיכולתו של יהונתן לכבוש את רגשותיו.

"כשאנחנו מתחבקים משהו מהטרגדיה זורם אלי. יהונתן מדבר. הוא מדבר על המתרחש בארץ. הוא מעודכן יותר ממני, מעבר לגדות התיל בצפון קרולינה מצליח מבטו החודר של פולארד להגיע ולנתח את המתחולל בישראל- טוב יותר מכל הפרשנים המקומיים. בגמר הביקור שואל שמואל סקט שהצטרף למשה פיגליין אל הביקור בכלא, "יהונתן מה אנחנו יכולים לעשות למענך?"

ואז משהו אצל יהונתן נסדק, מעיד משה, פתאם הוא כבר לא המארח בסלון הפרטי.

הוא חולץ את נעלו. "אני רוצה שתראו את זה", מראה מפחיד של קרסול מעוות ומנופח מתגלה לעיני, יהונתן תוחב את אצבעו עמוק אל תוך המפרק כאילו היתה רגלו עשויה מפלסטלינה, הוא משוך את אצבעו וה"חור" פשוט נשאר שם. "בכל המפרקים בגוף המצב דומה", לדבריו של יהונתן הוא אינו מקבל טיפול רפואי מלבד כדורים לשיכוך כאבים. גם עליהם הוא מוותר כי מאלצים אותו לעמוד שעה בתור בכדי לקבל את הכדורים הללו וגופו פשוט לא עומד בזה".

מצבו הבריאותי קשה מאד, ואסתר דואגת לו מאד, קולה מתעוות בכאב אמיתי.

"מצבו הרפואי בכי הרע".

בתחילה כשיהונתן נעצר הוא ישב בצינוק מתחת לאדמה בתנאים קשים, והוא שרד.

"את מבינה?" היא שואלת אותי, "מהרגע שהוא נעצר טפטפו לו פסיכולוגית על ימיו הספורים.

תסתכל אמרו לו רגע לפני שהוכנס, תסתכל טוב כי בפעם הבאה כשתעבור בדרך הזו תהיה בארון. הם קיוו שהוא ימות בכלא, כולם האמריקאים וממשלת ישראל, קיוו שיהונתן יפתור את הבעיה., ולמרות הכל הוא חי וקיים. , אין ספק מדובר בנס גלוי, כל יום שהוא שורד שם בכלא זהו נס בפני עצמו.

אך מצבו הבריאותי כיום מחמיר, חייבים להוציא אותו משם". היא אומרת ושולחת מבט על התמונה שתלויה על הקיר, תמונתו של בעלה.

על השולחן כלי כסף של בעלת הבית בלה עמירם, שעברו תחת ידה של אסתר ניקוי והברקה לכבוד חג הפסח הקרב ובא. ריח של חג מתקרב באוויר . היא מתפללת לחג של חרות אמיתית. כל שנה מחדש היא מוצאת עצמה בוערת מתקווה עד שיבוא "החג הזה". אני מקשיבה לאישה שנישאה לפני 17 שנה לאסיר, שואלת את עצמי, איך? והאם לקחה בחשבון את השנים, הימים השעות שהיא עוד תעבור בגפה.

אני עוצרת, לא שואלת, כי לא צריך לשאול, מרגישים את האחדות האמיתית ששוררת בין שניהם.

"איך הכרתם?"

הם הכירו שנים קודם לכן בישראל, היא ממונטריאול. הוא בחור אמריקאי. הם שוחחו בעיקר על אהבתם לארץ ישראל ולעם., בשנת 1990 אסתר הייתה בישראל בקיץ, לימדה אנגלית באוניברסיטה העברית ועבדה כמתמחה במשרד המשפטים.

הגיע לידיה עיתון, שם ראתה מודעה הקוראת לכולם לכתוב לאסיר יהונתן פולארד בכלא האמריקאי., היא לא קשרה בינו לבין הבחור אותו פגשה שנים קודם לכן בצעירותה.

"בתיק שלי תמיד סחבתי אגרות מבוילות, אז החלטתי לכתוב לו, לא ידעתי דבר על המקרה, רק ידעתי שמדובר בשבוי יהודי שזקוק לחיזוק. כשיהונתן קיבל את המכתב שלה בין עשרות המכתבים שחיכו לו, נותרו לו שלושה בולים, הוא הרי קיבל מכסה חודשי.. הוא חש שהוא חייב לענות למכתב הזה והשתמש בשניים משלושת הבולים שנותרו לו. באותה תקופה ניסה להביא למודעות את מצבו וכל בול היה בשבילו דרך לדבר עם העולם בחוץ.

היא קבלה ממנו שני מכתבים, בראשון מידע מודפס על נסיבות מעצרו, השני מכתב אישי אליה.

אסתר שעד ההיכרות שלה עם יהונתן חשה כי לא מצאה את ה"בעשרט" שלה, חשה כי הוא הנפש התאומה שלה. תפילתה נענתה. שלוש שנים לאחר מכן, הם התחתנו. ידעתי שיהונתן עבד בשביל ישראל, וכי היא אחראית לשחרורו. כמו כולם חשבתי כי הרע מכל מאחוריו ורגע שחרורו קרוב. שברון הלב והצער על יחסה של ישראל לבעלי רודף אותי כל יום מחדש".

אסתר לא אוהבת להתראיין. היא מעולם לא רצתה לדבר עם התקשורת. עם הפאה לראשה, היא בסך הכל אישה שרוצה לנהל בית רגיל. "שתקתי, עד הרגע בו בעלי אמר לי, את צריכה להיות הקול שלי בחוץ, והיא כעזר כנגדו אמיתית יצאה לדרך. דרך קשה, לדבר עם פוליטיקאים, לספוג עלבונות, האשמות מגוחכות, והיא לא נכנעה אלא המשיכה בעוז קדימה, כולל שביתת רעב בת חודש. דורשת צדק,

למרות שיהונתן נלחם והצליח לאלץ את מדינת ישראל להכיר בו באופן רשמי כסוכנה, גישתה של המדינה כלפיו והזנחתה אותו לא השתנו כלל במשך 22 שנה ויעידו לדבריה של אסתר המדיניות אותה נוקטת הממשלה. שמו לא מופיע ברשימת השבויים של משרד הביטחון ובכך נמנעות זכויותיו כסוכן בשבי. העובדה שאסתר אשת סוכן ישראלי ממשיכה לחיות במצוקה קשה, מדברת בעד עצמה .

, "הוא מגיע ממשפחה שומרת מסורת", אסתר מספרת, "אולם מעצרו והתנאים שלו בכלא גרמו לו להתחזק מאד באמונה, ובהלכה. ואכן הוא שומר שם כשרות למרות שלא מספקים לו אוכל כשר, הוא מצליח להתקיים מטונה, קרקרים אותם הוא רוכש בקנטינה של הכלא. אישרו לו להחזיק זוג תפילין, לכן הוא קם מוקדם מאד כל בוקר כדי להספיק להתפלל ולהניח אותם מבלי לזכות במבטי איבה על כך. יש לו זוג ציצית אחד מותר לו ללבוש את הציצית מבלי שיראו את החוטים, וכיפה אחת. שאר האביזרים כמו לולב ואתרוג או חנוכיה סרבו לאשר לו. הוא הסכים לעבוד בניקיון שירותים, כדי להימנע מחלול השבת

הוא שומר על קשר הדוק עם הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א, שהגיע לבקרו מספר פעמים בכלא.

עיניה של אסתר אורו בהשמיעה שמו של הרב.

"הרב שאל אותו שאלות בכלא, בענייני ארץ ישראל והלכה ונדהם לגלות כי יהונתן בקיא בתחום", בקולה גאווה בלתי מוסתרת. . "יהונתן ואני למדנו להשתית את הנישואים שלנו ללא אגו, ולמרות כל הקשיים שלנו אנחנו כמו נשמות תאומות שהתחברו לנשמה אחת", את שלוש מאות שיחות הטלפון החודשיות שלו הוא מחלק לשיחה עם אשתו מידי יום ביומו. אסתר מספרת כי בגמר השיחה היא ממשיכה לדאוג לו, האם יש לו מספיק לאכול? מה עם גופו, היחזיק מעמד? היא חולמת על רגעים שהם שגרה עבור מאות אלפי נשים בישראל, לנקות את הבית בשביל בעלה, לבשל בשבילו, לגהץ לו, לדאוג לו, להקים בית בישראל. לבצע את הפעולות הקטנות שעבורה הן הכי גדולות בעולם.

רק האמונה בה' מחזיקה את שניהם, יום יום מחדש.

"עם כל התקווה שאנחנו חשים, כשהחגים בפתח התקווה שלנו גדלה ומתחזקת, כשהחג נגמר ויהונתן עדיין לא בבית, אנחנו מתאכזבים, אני נופלת.

ואיך היא קמה?

"יהונתן מקים אותי, אנחנו מקימים אחד את השני. ". היא מעידה. יהונתן נמק בכלא, , ואסור לו להתראיין ללא אישור . מוושינגטון , הוא הצליח להעביר לקוראי בקהילה מסר לכבוד חג החרות שבפתח. כל מי שביקר אותו אי פעם מעיד כי קולו רווי באמונה, קול צעיר ובטוח עד כי השומע אותו נותר המום לנוכח הידיעה כי מדובר באסיר עולם.

הייתם מצפים מאדם במצבו להשמע מריר, כועס, מיואש, אבל לא, האמונה שלו מדביקה את הסובב. מיתרי קולו נשענים על אמונה יהודית אמיתית כי אחרת אין הסבר הגיוני לקולו הצעיר, החזק והבוטח.

"אנשים באים לכלא לחזק אותו ויוצאים מחוזקים", מעידה אסתר.

דרך אשתו אסתר הוא שולח מסר לקוראי בקהילה.

המסר שהוא מעביר לקוראי בקהילה הוא מסר של תקווה של אהבה ואמונה, הוא מבקש ראשית להוקיר תודה לאשתו אסתר שנצבת לצידו בנאמנות שנים רבות.

"אשתי אין ספק היא עזר כנגדי, אנשים צריכים לדעת ולהפנים שקשר בין בני זוג חייב להיות קשר של כבוד, של שותפות אמיתית. אשתי היא הרבה מעבר לעזר כנגדו, היא הסיבה והתקווה שלי לחיות. בזכותה אני קם בבוקר.

בזכותה אני זוכה לאמונה שלימה. היא מייצגת עבורי את התקווה. כמו שאלוקים נתן לי את הזיווג שלי ,

הוא גם יעזור לי לצאת מכאן ולחזור הביתה. היא הקול שלי בחוץ' הוא אומר. צריך אמונה בה', רק עם האמונה בו אפשר להמשיך הלאה ולשרוד.

מה יש לו להגיד לעם ישראל? היא מעבירה לו את השאלה שלי.

"כל אחד ואחד יכול להשתתף במצוות פדיון שבויים בדרכו שלו, בתפילה, במעשה טוב, בחיזוק האמונה.

אסתר מבקשת שיקראו תפילה לשחרורו בכל בית כנסת, שכל אחד יזכור להעתיר רחמים עבור בעלה השבוי שהוא תזכורת לכולנו, שיש שם באמריקה "הנאורה" שבוי יהודי שחייו עומדים לו מנגד. השיחה מסתיימת מותירה מאחוריה תחושה אמיתית של חזון.

." צריך להבין דבר אחד חשוב, אלוקים לא צריך עזרה כדי לשחרר אותו מהכלא.. כדי להשתחרר מן

השבי האישי שלנו, יש לנו אחריות לקיים מצוות פדיון שבויים".

אסתר מבקשת שיקראו תפילה לשחרורו בכל בית כנסת, שכל אחד יזכור להעתיר רחמים עבור בעלה השבוי שהוא תזכורת לכולנו, שיש שם באמריקה "הנאורה" שבוי יהודי שחייו עומדים לו מנגד.

."הוא מרים אותי כשאני נופלת", אסתר חוזרת על דבריה. יודעת שהם נכונים.

היא הפסיקה את הביקורים שלה בכלא בעצה אחת עם הרב שלהם, , הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א אמר לי: חמישים אחוז מיהונתן כבר כאן בארץ ישראל, עכשיו החמישים אחוז הנותרים צריכים להגיע בעקבותיהם.

פורסם לראשונה בבקהילה פסח תשס"ז

www.FreePollard.org

הוועד להשבת יהונתן פולארד הביתה 054-6437218

תומכים בהמשך המאבק: תרומות לרח' רמב"ן 27, ירושלים 92422

בנק הדואר: ח-ן 3152741 ("ערבות"); כרטיס אשראי: 052-3569070

או באינטרנט באתר: www.litrom.com/FreePollard